DOĞAN KARDEŞ KİTAPLIĞI

Jacques Prévert

yaramaz çocuklara masallar

Çeviren: Samih Rifat

Resimleyen: Huban Korman

İKİNCİ BASKI

YAPI KREDİ YAYINLARI

YARAMAZ ÇOCUKLARA MASALLAR

Jacques Prévert, şiirinin yaramaz çocuğu. 1900 yılında doğdu. Bir süre gerçeküstücülere yakın oldu. Uçarı ve oldukça anarşist bir duyarlıkla, gündelik gerçeğe sürekli taze bir bakış yönelten şiirler yazdı. Dizelerinden ince bir alaycılık, keskin bir zekânın ürünü söz oyunları hiç eksik olmadı. Döneminin önemli yönetmenleri için başarılı film senaryoları yazdı. Kimi ünlü şiirleri şarkılaştırılıp dilden dile dolaştı. 1977'de öldüğünde, şiirde ve yaşamda bir özgürlük imgesi olarak taht kurmuştu okurlarının gönlünde. Ve bu imge hiç silinmeden günümüze dek ulaştı.

DOĞAN KARDEŞ KİTAPLIĞI - 51
— okul çağı —

Jacques Prévert

Yaramaz Çocuklara Masallar

ÇEVİREN:
SAMİH RİFAT

YKY

Doğan Kardeş Kitaplığı - 51
—okul çağı—
ISBN 975-363-096-4

Yaramaz Çocuklara Masallar/ Jacques Préverl
Özgün Adı: Contes pour enfants pas sages
Çeviren: Samih Rifat

1. baskı Ekim 1994
2. baskı: 2000 adet, İstanbul, Ekim 1995

Yayına Hazırlayan: Sevin Okyay
Tasarım: Mehmet Ulusel
Resimleyen: Huban Korman
Kapak İllüstrasyonu: Huban Korman
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Düzelti: Birol Durucan
Renkayrımı: Proses A.Ş.
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1992
© Éditions Gallimard, 1963
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi, No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İÇİNDEKİLER

Devekuşu	6
Antilopların Yaşamından Bir Sahne	11
Hoşnutsuz Hecin Devesi	14
Denizfili	17
Zürafalar Operası	20
Adadaki At	26
Kafeste Bir Genç Aslan	31
İlk Eşekler	36

DEVEKUŞU

Ormana bırakılan Parmak Çocuk, dönüş yolunu bulabilmek için yere çakıl taşları attığında, bir devekuşunun onu izleyip çakılları bir bir yuttuğunun farkında bile olmamıştı.

Aslı böyledir bu öykünün, tam anlattığımız gibi...

Oğul Parmak geri döndü: Tek çakıl yoktu arkasında!

Bütünüyle kaybolmuştu işte. Çakıl yoksa, geriye dönüş umudu da yoktu artık, dönüş yoksa ev, ev yoksa anne baba da yoktu.

"Üzüntü verici" dedi kendi kendine, dişlerinin arasından.

Ansızın birisinin güldüğünü duydu. Sonra da çan seslerini, bir çavlanın gürültüsünü, borazanları... Gerçek bir orkestraydı bu, bir ses fırtınası, kaba, tuhaf bir müzikti ama hiç de rahatsız edici sayılmazdı; üstelik tümüyle yepyeniydi onun için. Yaprakların arasından başını uzattı, dans eden de-

vekuşunu gördü. Devekuşu da ona baktı, dans etmeyi bıraktı ve konuştu onunla:

Devekuşu: "O gürültüyü çıkaran benim; mutluyum, olağanüstü bir midem var ve her şeyi yiyebilirim.

Bu sabah, önce bir çan yedim tokmaklarıyla birlikte, sonra da iki borazan yutuverdim. Ardından üç düzine yumurta fincanı, tabağıyla birlikte kocaman bir salata. Senin attığın taşlar var ya, onları da ben yedim. Çok hızlı koşarım ben, gel sırtıma bin, birlikte yolculuk yapalım."

"Ama" dedi küçük Parmak, "Annemle babamı göremeyecek miyim bir daha?"

Devekuşu: "Seni bıraktıklarına göre, bu kadar çabuk görmek istemiyorlar bana sorarsan."

Parmak Çocuk: "Kuşkusuz, sözlerinizde gerçek payı var Bayan Devekuşu."

Devekuşu: "Bana bayan deme, kanatlarımı acıtıyor. Devekuşu de bana kısaca."

Parmak Çocuk: "Olur Devekuşu; ama yine de annem. Değil mi!..."

Devekuşu (kızgın): "Değil mi de ne demek? Bak artık kızdırıyorsun beni. Hem sana bir şey söyleyeyim mi, anneni pek sevmiyorum ben, özellikle o şapkasına devekuşu tüyleri takma merakı yüzünden..."

Oğul Parmak: "Aslında pahalı bir merak bu... Ama hep komşuların gözünü kamaştırmak için paralar harcar annem."

Devekuşu: "Komşuların gözünü kamaştıracağına seninle ilgilense daha iyi ederdi; hem ara sıra tokatlıyordu seni."

Oğul Parmak: "Ona bakarsan babam da dövüyordu."

Devekuşu: "Bay Parmak seni dövüyor muydu! İşte bu olacak şey değil. Çocuklar annelerini babalarını dövmediğine göre, neden anneler babalar çocuklarını dövsün ki? Hem Bay Parmak da pek akıllı biri değil; ilk kez bir devekuşu yumurtası gördüğünde ne dedi biliyor musun?"

Küçük Parmak: "Bilmiyorum."

Devekuşu: "Bak şöyle dedi: Ne güzel bir omlet olurdu bununla!"

Küçük Parmak (dalgın): "Şimdi anımsıyorum, ilk kez deniz gördüğünde de bir iki saniye düşünmüş, sonra: Ne büyük leğen, demişti, üstünde köprüler olmaması çok yazık!

Herkes gülmüştü. Oysa ben ağlamak üzereydim ve annem kulaklarımı çekerek azarlamıştı beni: Baban şaka yaptığında, sen de herkes gibi gülemez misin demişti. Ne yapayım elimde değil, büyüklerin şakalarını sevmiyorum."

Devekuşu: "Al benden de o kadar! Haydi bin sırtıma, annenle babanı görmeyeceksin artık, ama dünyayı göreceksin."

"Tamam," dedi Parmak Çocuk ve tırmandı.

Kuşla çocuk dörtnala yola çıktılar, arkalarından kocaman bir toz bulutu kalktı havaya.

Evlerinin kapısına çıkan köylüler başlarını salladılar ve; "Yine o pis otomobillerden biri." dediler.

Oysa köylü kadınlar, koşarken çanları çalan devekuşunu duydular: "Çanları duydunuz mu," dediler İstavroz çıkararak, "kaçan bir kilise bu, kuşkusuz şeytan kovalıyordur onu."

Ve hepsi birden, kapıyı pencereyi sımsıkı örtüp ertesi sabaha kadar evlerine kapandılar. Ama sabah olduğunda kuşla çocuk çok uzaklardaydı artık.

ANTİLOPLARIN YAŞAMINDAN BİR SAHNE

Afrika'da çok sayıda antilop vardır; sevimli ve çok hızlı koşan hayvanlardır antiloplar.

Afrika'nın yerlileri kara adamlardır, ama gelip geçici beyazlar da vardır orada. İş yapmak için gelirler ve karaların yardımına gereksinme duyarlar. Oysa karalar, yol ya da demiryolu yapmaktansa dans etmeyi yeğlerler; bu iş onlar için çok ağır, çoğu kez de öldürücüdür.

Beyazlar geldiğinde karalar hemen kaçmaya başlarlar. Beyazlar da onları kementle yakalar ve sonunda karalar yol ya da demiryolu yapmak zorunda kalırlar; beyazlar "gönüllü işçi" derler onlara.

Çok uzakta oldukları, kement erişmediği ya da çok hızlı koştukları için yakalanmayanlara tüfekle ateş edilir ve bunun sonucunda kimi zaman dağa sıkılan bir serseri kurşun, uyuyan zavallı bir antilopu öldürür.

İşte o zaman bir sevinç kaplar beyazları -ve karaları, çünkü karalar genellikle çok kötü beslenirler- hep birlikte "Bir antilop öldürdük" diye bağırarak ve türküler söyleyerek köye inerler.

Kara adamlar davullara vurup kocaman ateşler yakarlar, beyazlar da onların oyunlarını izleyip ertesi gün dostlarına yazarlar: "Büyük bir tam-tam partisi oldu, gerçekten kusursuzdu her şey!"

Yukarıda dağda, antilopun anası babası, arkadaşları, hiç konuşmadan birbirlerine bakarlar. Bir şeyler olduğunu sezmişlerdir.

Güneş batar, hayvanlar başkalarını tedirgin etmemek için, alçak sesle kendi kendilerine sorarlar: "Nereye gitmiş olabilir ki, saat dokuzda akşam yemeği için döneceğini söylemişti!"

Bir kayanın üstünde kıpırdamadan duran bir antilop, çok uzakta, çok aşağılarda, vadideki küçük köye bakar. Çok küçük bir köydür bu ama ışıl ışıldır, türküler, çığlıklar duyulur. Bir şenlik ateşi yanmaktadır köyde.

İnsanların köyünde bir şenlik ateşi!.. Antilop anlamıştır. Kayasından iner, ötekilerin yanına gider:

"Beklemenin anlamı yok artık, onsuz yiyebiliriz..."

Ve tüm antiloplar sofraya otururlar. Ama kimse aç değildir; hüzünlü bir yemektir bu.

HOŞNUTSUZ HECİN DEVESİ

Günlerden bir gün, hiç de hoşnut olmayan bir hecin devesi vardı.

Bir gün önce: "Yarın annemle babamla gezmeye gidiyorum, demişti arkadaşlarına, birlikte bir konferans dinleyeceğiz, gördünüz mü ne önemli biri olduğumu!"

Ötekiler: "Oh oh, bir konferans dinleyecekmiş, ne harika!" demişler, bizim hecin devesi de sabırsızlıktan o gece hiç uyumamıştı.

Oysa şimdi hoşnut değildi, çünkü konferans hiç de umduğu gibi çıkmamıştı, müzik yoktu, düş kırıklığına uğramış, çok sıkılmıştı ve ağlamak istiyordu.

Bir saat kırk beş dakikadır şişman bir adam konuşuyordu. Şişman adamın önünde bir su kabı, bir de diş fırçası bardağı duruyordu; zaman zaman adam bardağa su koyuyor ama hiç dişini fırçalamıyor ve sinirli sinirli, başka şeylerden söz ediyordu: Develerden ve hecin develerinden.

Genç hecin devesi sıcaktan bunalmıştı ve hörgücü onu çok rahatsız ediyordu; koltuğun arkalığına sürtünüyor, yerine yerleşemiyor, kıpır kıpır kıpırdanıyordu.

O zaman da annesi hörgücüne çimdiği basıyordu: "Rahat dur" diyordu, "Bırak adamcağız konuşsun" ve genç hecin devesi daha çok ağlamak ve çıkıp gitmek istiyordu...

Her beş dakikada bir, konferansçı yineliyordu: "Özellikle deveyi, hecin devesiyle karıştırmamak gerekir. Bayanlar baylar, dikkatinizi şu olgu üstüne çekiyorum: Devenin iki hörgücü vardır, hecin devesininse yalnızca bir tane!"

Tüm salondakiler: "Bak bak, ne kadar da ilginç" diyorlar, develer, hecin develeri, erkekler, kadınlar, çocuklar, küçük defterlere not alıyorlardı.

Sonra konferansçı baştan alıyordu: "Bu iki hayvan arasındaki fark, hecin devesinin tek hörgüçlü olması, buna karşılık -çok ilginç ve bilinmesi yararlı bir olgu bu- devenin iki hörgücü olmasıdır."

Sonunda genç hecin devesinin sabrı tükendi, kürsüye fırladı ve konferansçıyı ısırdı.

"Deve!" diye bağırdı kızgın konferansçı.

Salonda herkes bağırıyordu: "Deve, pis deve, pis deve!"

Oysa o bir hecin devesiydi, üstelik çok da temizdi.

DENİZFİLİ

İşte bu da denizfili, ama kendisi bunun farkında değil. Denizfiliymiş, Burgonya sümüklüböceğiymiş, hiçbir anlamı yok onun için; umurunda bile değil, birisi olmaya özenmiyor çünkü.

Karnının üstünde oturuyor, çünkü böyle oturmak hoşuna gidiyor; hem herkes istediği gibi oturabilir.

Çok mutlu, çünkü bakıcısı ona balık veriyor, canlı canlı balık.

Her gün kilolarca, kilolarca canlı balık yiyor. Canlı balıklar için biraz sıkıcı bir durum bu, çünkü yenildikten sonra ölmüş oluyorlar, ama yine de herkes istediği gibi yemek yiyebilir değil mi...

Onları hiçbir törene gerek duymadan, çok çabuk yiyor; oysa insanlar bir alabalığı yerken; önce kaynar suya atarlar, yedikten sonra da günlerce, yıllarca ondan söz ederler.

"Ah ne alabalıktı o, anımsıyor musunuz dostum!" vb., vb.

Denizfiliyse sade bir biçimde yiyor yemeğini, küçük ve tatlı bakışlı gözleri var, ama kızınca hortum biçimindeki burnu genişliyor ve herkese korku veriyor.

Bakıcısı ona kötü davranmıyor. Belli olmaz...

Tüm hayvanlar kızarsa çok tuhaf şeyler olabilir.

Gözünüzün önüne getirebiliyor musunuz küçük dostlarım, Paris'e giren bir kara ve denizfilleri ordusunu! Ne kargaşa...

Denizfili balık yemek dışında bir şey bilmiyor, ama bunu da çok iyi yapıyor. Anlatılanlara bakılırsa eskiden, burnunun üstünde aynalı dolaplarla cambazlık yapan denizfilleri varmış, ama bunun doğru olup olmadığını bilemeyiz bugün... Artık kimse dolabını ödünç vermek istemez!

Dolap düşebilir, aynası kırılabilir, paralar harcamak gerekebilir; insanoğlu hayvanları sever ama mobilyalarına daha çok önem verir...

Rahatsız edilmediği zaman denizfili, bir kral kadar mutlu, belki kraldan çok daha mutlu, çünkü canı istedi mi karnının üstüne oturabiliyor. Oysa kral, hep kıçının üstüne oturmak zorunda, tahtında bile olsa...

ZÜRAFALAR OPERASI

—Birkaç tabloluk hüzünlü opera—

Zürafalar dilsiz olduğundan, şarkılar kafalarının içinde kalır.

Yalnızca çok dikkatle gözlerinin içine bakarak anlayabilirsiniz, bir şarkıyı yanlış mı, doğru mu söylediklerini.

BİRİNCİ TABLO
Zürafalar Korosu

Nakarat:
"Bir zamanlar zürafalar vardı
Bir sürü, bir sürü zürafa.
Yakında hiç kalmayacak ama
Bay İnsan öldürüyor onları."

Kıta:
"Büyük zürafalar dilsiz olur
Küçük zürafaysa çok az bulunur.
Bir ihtiyar gördüm Dilsiz Meydanı'nda
Tepeden tırnağa tüylü,
Tüyler, yağmurluğunun tüyleri
Ama yağmurluğun üstünde
Kocaman bir de sakalı vardı.
Zürafa tüyü üstünde
Altı sakal, üstü ihtiyar kılı...
Dilsiz olur büyük zürafalar
Küçük zürafaysa çok az bulunur."

İKİNCİ TABLO
Dilsiz Meydanı (Paris'te)
Şarkıdaki ihtiyar, bastonuyla havada sekizler çizerek meydandan geçer.

İhtiyar (şarkı söyler):
"Tek kırlangıç baharı getirmez
Ama yağmurluğum bu kışı götürür.
Tek kırlangıç..."
Ansızın başka bir ihtiyar karşıdan ona doğru gelir, ikinci ihtiyar birinciyi, birinci de ikinciyi tanıdığı için karşı karşıya dururlar, başlarından şapkalarını kaldırıp yeniden koyarlar, biraz öksürürler, nasılsınız iyi misiniz diye sorarlar birbirlerine; iyi diye yanıtlarlar, şöyle böyle, ya siz, çoluk çocuk iyiler mi, çok teşekkürler, sonra da asıl konuşmaya sıra gelir.
Birinci yaşlı ihtiyar: "Çok, çok sevindim sizi gördüğüme..."
İkinci yaşlı ihtiyar: "Ben de; ya oğlunuz, hâlâ sömürgelerde mi, neler yapıyor, iyi mi, ne kadar

kazanıyor, ne alıp satıyor, değerli ağaç mı, hindistancevizi mi, ada ağaçları mı?"

Birinci yaşlı ihtiyar (gururlu): "Hayır, zürafa alıp satıyor."

İkinci yaşlı ihtiyar: "Aman ne iyi, ne iyi, demek zürafa (yağmurluğun kumaşını eller). Vay vay! Birinci sınıf zürafa derisi bu, oğlunuz işini biliyor doğrusu..."

Tam bu sırada iki zürafa, hiçbir şey söylemeden Dilsiz Meydanı'ndan geçerler, iki ihtiyarsa onları tanımazlıktan gelirler; özellikle yağmurluklu ihtiyar son derece tedirgin olmuştur ve zürafalara yaranmak için övgü şarkıları söyler, ikinci ihtiyar da ona katılır:

İki ihtiyarın korosu:
"Ah o zürafaların zamanı
Ne güzel zamandı
Küçük bir çatı odasında
Kocaman bir zürafayla
Nasıl da mutlu olur insan
Yirmi yaşındaysa
(iki kez)."

Nakarat:
"Ama bir gün gelecek yeniden
zürafaların zamanı..."

...Tam ihtiyarlar zürafaların zamanı yeniden gelecek derken, iki zürafa omuz silkerek uzaklaşırlar.

ÜÇÜNCÜ TABLO

Sömürgelerde

İhtiyarın oğlu, bir arkadaşıyla dolaşmaktadır, ikisinin de tüfekleri vardır. Havaya bakan genç

adam, bir zürafa kafası görür, başını indirip tüm zürafayı görünce kızgınlıktan deliye döner.

Genç adam:

"Çık git bu dünyadan zürafa,

Çık git, kovuyorum seni!"

Nişan alıp ateş eder, zürafa düşer, genç adam ayağını zürafanın üstüne basar, arkadaşı fotoğrafını çeker...

...Sonra ansızın genç adamın rengi solar.

"Sizi sokan bu sinek de nereden çıktı" diye sorar arkadaşı.

Genç adam: "Bilmem..."

Tüfeği elinden bırakır, zürafanın üstüne düşer ve yıllar sürecek bir uykuya dalar. Kötü bir sinektir onu sokan, bir çe-çe sineğidir...

Arkadaşı bakar, anlar ve kaçmaya başlar, kocaman sinek de onu kovalar.

Zürafa düşmüş, adam düşmüştür, ardından gece iner ortalığa ve ay geceyi aydınlatır.

Genç adam uyumuştur, ölmüş gibidir; zürafa ölmüştür, uyur gibidir.

ADADAKİ AT

İşte bu da bir at, çok uzakta bir adada tek başına yaşayan.

Biraz ot koparıp yiyor; ardında bir gemi var, onu getiren gemi bu, yine bu gemiyle geri dönecek.

Yalnızlıktan hoşlanan bir at değil o, başka atlarla birlikte olmayı seviyor, yalnız başına sıkılıyor, bir şeyler yapmak, başkalarına yararlı olmak istiyor. Otlamayı sürdürüyor ve otlarken büyük tasarısını düşünüyor.

Atların arasına dönmek ve onlara şöyle demekti büyük tasarısı:

"Artık değişmesi gerek" ve atlar soracaklardı:

"Neyin değişmesi gerek?"

O da yanıtlayacak:

"Değişmesi gereken şey bizim yaşamımız. Çok zavallı bir yaşam bu, çok mutsuzuz ve bu böyle sürüp gidemez."

Ama en iri atlar, en iyi beslenenler, dünya bü-

yüklerinin cenaze arabalarını, kral arabalarını çeken ve kafalarının üstünde pirinç saplarından yapılma büyük şapkalar taşıyanlar, konuşmasını engellemek isteyecekler ve şöyle diyecekler ona:

"Neden yakınıyorsun ey at, insanoğlunun buyruğundaki en soylu yaratık sen değil misin yoksa?"

Ve alay edecekler onunla.

O zaman da öbür atlar, yük arabalarını çeken zavallılar, ona hak vermeye çekinecekler.

Ama o, adada düşünen at, sesini yükseltecek:

"İnsanın buyruğuna giren en soylu hayvan ben olabilirim, ama yine de ona borçlu kalmak istemiyorum artık.

İnsanoğlu bizi armağanlara boğdu, ama biraz fazla eli açık davrandı sanırım. Kalktı kamçıyı armağan etti bize; mahmuzları, kırbacı, at gözlüklerini, araba okunu verdi. Ağzımıza, toynaklarımızın altına demirler taktı. Demir soğuktu, bizi ısıtmak için sağrımıza kızgın demirle damgalar vurdu...

Benim için bu iş bitti; mücevherlerini geri alabilir diyorum, siz ne dersiniz bilmem! Sonra neden duvarlara şu tümceyi yazdı, çok ciddi bir biçimde ve büyük harflerle... ahır duvarlarına, süvarı kışlalarının duvarlarına, mezbahaların, hipodromların ve "hippofajik"(*) kasap dükkanlarının duvarlarına: HAYVANLARA İYİ DAVRANIN. Kabul edin ki düpedüz dalga geçmek bu atların dünyasıyla!"

İşte o zaman tüm zavallı atlar anlamaya başlayacaklar, hep birlikte gidip insanları bulacaklar ve onlara çok sert bir konuşma yapacaklar.

Atlar:

"Baylar, sizin arabalarınızı, sabanlarınızı çekmeye, sizin için yarışmaya ve başka bir sürü işinizi

(*) at eti satan.

yapmaya hazırız ama kabul edin ki bu size verdiğimiz bir hizmettir, sizin de buna karşılık vermeniz gerekir. Öldükten sonra bizi çoğu kez yiyorsunuz, madem hoşunuza gidiyor, diyeceğimiz yok; tıpkı sabah kahvaltısına benzer bu, kimi yulafını kahveyle yatağında yer; kimi kakaoyla; herkesin keyfi kendine. Ama sık sık da vuruyorsunuz bize ve işte bu bir daha olmamalı.

Öte yandan her gün yulaf, her gün taze su ve ara sıra tatil istiyoruz. Hem bize saygı gösterilmeli, atız biz, öküz değil.

Bize ilk vuranı ısıracağız.

İkinci vuranı öldüreceğiz, tamam mı!"

O zaman insanlar biraz ileri gittiklerini anlayacaklar ve daha anlayışlı olacaklardı.

Günün birinde kesinlikle gerçekleşecek tüm bu şeyleri düşünerek güldü.

Canı şarkı söylemek istedi, oysa tek başınaydı ve ancak koro halinde şarkı söylemekten hoşlanırdı, ama yine de bağırdı: "Yaşasın özgürlük!"

Başka adalarda, başka atlar onu duydular ve onlar da var güçleriyle bağırdılar: "Yaşasın özgürlük!"

Adalarda ve anakarada yaşayan tüm insanlar, çığlıkları duydular, kendi kendilerine bunun ne olduğunu sordular, sonra rahatladılar ve omuz silkerek "Bir şey değil" dediler, "Atlarmış bağıran."

Ama atların onlara neler hazırladığından haberleri yoktu.

KAFESTE BİR GENÇ ASLAN

Tutsak düşmüş genç bir aslan büyüyor, büyüdükçe de kafesinin demirleri kalınlaşıyordu, ya da en azından genç aslan böyle sanıyordu... Aslında o uyurken kafesini değiştiriyorlardı.

Ara sıra, birtakım adamlar gelip gözlerine toz atıyor, başka birileri kafasına bastonla vuruyor ve o düşünüyordu: "Bunlar kötü yürekli ve aptal yaratıklar, ama daha kötü de olabilirlerdi. Babamı öldürdüler, annemi öldürdüler, kardeşlerimi öldürdüler, kuşkusuz günün birinde beni de öldürecekler, ne bekliyorlar bilmem!"

Ve o da bekliyordu.

Ama hiçbir şey olmuyordu.

Günün birinde, işte bir yenilik... Ahır görevlileri kafesin önüne sıralar koydular, içeriye ziyaretçiler girdiler ve sıralara oturdular.

Aslan merakla bakıyordu olan bitene...

Ziyaretçiler oturuyorlardı... Bir şey bekler gibiydiler... Bir denetçi, bilet alıp almadıklarına bak-

tı, küçük bir tartışma oldu, ufak tefek bir adam ilk sıraya oturmuştu... bileti yoktu... Denetçi karnına tekmeler vurarak dışarı attı onu, herkes denetçiyi alkışladı.

Bütün bunları çok eğlenceli buldu aslan, insanların şimdi daha iyi olduklarını ve yalnızca bir gözatmak için geçerken uğradıklarını düşündü:

"On dakikadır oradalar" dedi kendi kendine, "Ve kimse bir yanımı acıtmadı, olağandışı bir şey bu, yalnızca beni ziyarete gelmişler, onlar için bir şeyler yapmalıyım ben de."

Ama birden kafesin kapısı açıldı ve bir adam içeri girip avaz avaz bağırmaya başladı:

"Haydi Sultan, atla Sultan!"

Ve aslan çok doğal bir kaygıya kapıldı, çünkü o ana dek hiç hayvan terbiyecisi görmemişti.

Hayvan terbiyecisinin elinde bir iskemle vardı, bununla kafesin demirlerine, aslanın kafasına ve nereye rastlarsa oraya vuruyordu; iskemlenin bir bacağı kırıldı, adam iskemleyi attı ve cebinden büyük bir tabanca çıkarıp havaya ateş etmeye başladı.

"Bu da nesi?" dedi aslan, "bu ne biçim iş, kırk yılda bir konuklarım geliyor ama birden bir deli çıkıyor ortaya, zıvanadan çıkmış biri, kapıyı vurmadan giriyor, eşyaları kırıyor, konuklarıma ateş ediyor, hiç hoş davranışlar değil bunlar," ve terbiyecisinin üstüne atılarak onu yemeye girişti, salt oburluktan çok, ortalığa bir çeki düzen verme kaygısıyla...

İzleyicilerin kimi bayıldı, çoğu kaçtı, geri kalanlar da kafese koştular ve neden bilinmez, hayvan terbiyecisini ayaklarından çekmeye koyuldular, ne yaparsınız, telaş telaştır işte!

Aslan hiçbir şey anlamamıştı olanlardan, konukları şemsiyelerle ona vuruyorlardı ve korkunç bir patırtı çıkmıştı.

Yalnızca bir İngiliz, bir köşede oturmuş yineliyordu: "Bilmiştim, günün birinde olacaktı bu, on yıl önce söylemiştim..."

Birden herkes ona dönüp bağırmaya başladı:

"Ne diyorsunuz siz?... Hepsi sizin yüzünüzden oldu, pis yabancı, hem yerinizin parasını ödediniz mi bakalım?" vb., vb.

Ve şemsiyeler İngiliz'in kafasına da inmeye başladı...

"Onun için de kötü bir gün!" diye düşündü aslan.

İLK EŞEKLER

Eskiden eşekler tümüyle yabanıldı, acıkınca yer, susayınca su içer, canları isteyince de otların üstünde koşarlardı.

Ara sıra bir aslan gelip eşeklerden birini yerdi. O zaman tüm eşekler, eşek gibi bağırarak kaçışırlar ama ertesi gün olanları unutup yeniden anırmaya, su içmeye, yemek yemeye, koşmaya, uyumaya koyulurlardı... Özetle, aslanın geldiği günler dışında her şey oldukça iyi gidiyordu.

Günün birinde, yaradılışın kralları (insanlar birbirlerine böyle demekten hoşlanırlar) eşeklerin ülkesine geldiler, eşekler de yeni birilerini görmekten çok mutlu, insanlara doğru dörtnala koştular.

Eşekler (koşarken konuşuyorlardı): "Tuhaf ve soluk renkli hayvanlar bunlar; iki ayakları üstünde yürüyorlar, kulakları çok küçük, pek güzel değiller ama yine de en azından bir karşılama töreni yapmalıyız onlar için..."

Ve eşekler komiklik yapmaya koyuldular,

ayaklarını sallayarak otların içinde yuvarlandılar, eşek şarkıları söylediler sonra da şaka olsun diye insanları itip düşürmeye çalıştılar; ama insanoğlu, şakayı yapan kendisi değilse şakadan pek hoşlanmaz ve yaradılışın kralları ülkeye ayak basalı daha beş dakika olmamıştı ki, tüm eşekler iplerle sucuk gibi bağlanmıştı.

Hepsi... En genç ve körpe olanın dışında. O da öldürüldü ve eli bıçaklı adamların ortasında, şişte kızartıldı. Eşek iyice pişince yemeye başladılar onu, sonra da yüzlerini buruşturdular ve bıçaklarını yere attılar.

İnsanlardan biri (kendi kendine): "Sığırın yerini tutmuyor, sığırın yerini tutmuyor!"

Başka biri: "Tatsız tuzsuz... Koyun etini yeğlerim ben!"

Başka biri (ağlayarak): "Of ne kötü!"

Ve tutsak eşekler, adamın ağladığını görünce bunun vicdan azabından olduğunu sandılar.

Bizi salıverecekler, diye düşündüler önce, oysa insanlar ayağa kalktılar ve abartılı el kol hareketleriyle, bir ağızdan konuşmaya başladılar.

İnsanlar korosu: "Bu hayvanların eti yenir gibi değil, bağırtıları rahatsız edici, kulakları gülünç derece uzun. Aptal oldukları da besbelli, ne okumayı ne de sayı saymayı biliyorlar; onlara eşek adını vereceğiz, çünkü canımız böyle istiyor, ve bundan böyle paketlerimizi taşıyacaklar.

"Krallar biziz, ileri!"

Ve insanlar, alıp götürdüler eşekleri!

Parmak Çocuk masalının
hiç duyulmamış bir biçimi...
Afrikadan bir antilop öyküsü...
Küçük hecin devesinin kızgınlığı...
Mutlu bir denizfili...
Zürafalar üstüne bir opera...
Adadaki atın düşü...
Kafeste bir genç aslan...
İlk eşekler ve
Yaradılışın Kralları masalı...

Jacques Prévert'den,
o belki de hiç büyümemiş,
çocukluğunu hiç yitirmemiş
büyük ozandan sekiz masal.
Masal dinlemeyi, düş kurmayı,
hayvanları seven çocuklar
ve her yaştan "yaramazlar" için.

ISBN 975-363-096-4

TEMA
TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!
(0212) 281 10 27

9 789753 630962